

Nro. 21.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Érdült Bétsből, Kedden September 11-ik napján
1804-ik esztendőben.*

B é t s.

Fridrik Lajos Pruffziai Kir. herczeg, néhai II. Fridrik halhatatlan emlékezetű nagy Király leg ifjabb testvér ötszének Ferdinándnak első szülött fia, a' ki a' Berlini Kir. udvarnak engedelmével a' Morva Országban, nevezetesen a' Turas mellett táborozott Cs. Kir. hadi nép fegyverben való gyakoroltatásának nézésere ment, 's ott nagy szünetéséhez illendő meg különböztetéssel is fogadtatott, a' múlt pénteken este ide jött, 's azóltától fogva magát itt mulattya. Kedveért a' múlt szombaton dél után öt és hat óra közt, a' Szimerring alatt lévő mezőségen, a' pat antyus seregek az ágyuzásban, vasárnap reggel Semeltz mellett

reggel az itt fekvő lovasság, dél után pedig a' gyalogság manővroztak. — Innen Prágabafogutazni az ott táborozó Csász. Kir. hadi népnek meg szemlelésére.

A' herczeg Nassau vass regementjénél szolgáló Kapitány Hermann Kristófnak, még 1792 ik esztendőben, öseinek hosszas hadi szolgálatjokra, és nagy érdemeire nézve kegyelmessen adatott L. Báróságot, most maga tulajdon hiv szolgálatajéért, és az ellenség előtt fok történetekben mutatott maga meg különböztetéseért, meg erőssíteni, 's az arról való L. Barói diplomát, ő magára és mind két nemen lévő és leendő maradékira nézve, kegyelmessen ki készítetni, 's avval őtet meg ajándékozni méltóztatott Fels. Úrunk.

Hasonlóképpen, a' B. Kienmeyer Magyar Huszár Regementjénél szolgáló Trajber József Kapitányt és Eskadron Commendantst, 40 esztendőig való hiv és szembe ötlött szolgálatjának némü-némüképen leendő meg jutalmaztatására, Német Birodalmaiban meg nemesítette, 's Löwen-schwerdt Prædicatummal meg ajándékozta, és a' nékie, 's mind két nemen lévő maradékinak adatott dip'omát minden taksa fizetés nélkül ki készítette Ő Felsege.

Utollyára ugyan azon derék Huszár Regementnél 30 esztendőnél tovább szolgáló Marosy György Fő Hadnagyot, számos és tündöklő érdemeire nézve, mind két nemen lévő maradékival egyetemben, örökös Német tartományiban a' Nemesek közzé számlálni, 's néki Kemény Hegy Prædicatumot adni tettett Ő Felsegének, a' mellyről való diploma, Fels. Urunk pa-

rantsolattyára, minden taksa fizetés nélkül készített ki ő nékie.

Teuerini Szécsén Miklós ifjú urat, Agrám Vármegyének betsül'etből való Vice Notariust, nagy méltóságú Magy. Kamara Praeses Szécsén Sándor Eö Excellentiájának nagy reményesű fiát, mind édes atyának nagy érdemeire, mind az ő tulajdon virtusaira való tekintetből, a' Fels. Kir. udvari Magy. Cancellariánál, honorarius udvari Concipistává tenni méltóztatott a' mi érdemeket betsülni tudó Fels. Fejedelmünk.

A' Bécsi Csász. nagy I poálynak eddig volt Directora, és a' Pratica Medicinának igen nagy hasznú közönséges Tanítója, Cs. K. udvari Tanácsos Franck János Péter Ur I. Sándor Császárnak a' Wilnai Fő iskolában való Professorságra adott hivatalját, csak ugyan elfogadta, a' hová két hetek múlva el is fog indulni.

Az Ö Felsegeknek Brünn városában való műlatasokról való tudósítást, a' Bécsi udvari Diariumnak ezen folyó hónapnak 3-ikán költ darabja következendőképpen adja elő:

„Pénteken, úgymint Augustus 31-ik napján Eö Cs. Kir. Felsegek, a' Brünni finom poltató és Schöll nevezetű szép festő fabrikákat méltóztatnak meg látogatni. — Sep ember első napján, a' Turafzi táborban nagy manöver, az az, fegyverben való próba tétel volt, a' melyre Eö Cs. Kir. Felsegek sok fő uraságoktól, és fő Generalisoktól kifizetvén magok is meg jeentenek. — A' lakosok közzül igen számoltan mentenek oda ki, és a' gyakorlott seregek Eö Felsegeknek meg elégedéseket egész mértékben meg nyerték. — Azon hóh-

napnak 2-ik napján, újobban az oda való Sz. Jakab templomában szent misét halgattak, a' hová gyalog mentenek Eö Felségek. — A' következett napon, az ö Cs. Kir. Felségek' jelenléteben ismét nagy manöver vólt a' Turafzi táborban, sőt a' következett napon is, úgymint September 4 ikén oly szépen és derekasan vívelték az ottlévő gyalog és lovas hadi seregek magokat, hogy tőlök többet kívánni éppen nem lehetett volna.

Gróf Zambecari (így szólnak a' 25 ik Augusztusi Velenczéből jött tudósítások) 50000 nézőknek jelenléteben, Bologniában, a' maga utazó társával Andreoli-val, negyed nappal ennek-előtte, ismét próbát tett a' levegő égbe való utazással. (Ennek a' Gróf Zambecarinak, elatendővel ennekelőtt az Adriaticumi tenger felett, 's onnan Istiában való szerezetsétlen levegői utazása, a' M. Kuric szorgalmatos Olvasóinak még most is friss emlékezetekben lehet.) Eleinte kéz tapsolással ki nyilatkoztatott örömkialtással követték őtet a' számos nézők, kivalképen azért, hogy ő tettése szerint forgatta a' maga levegői hajóját, és hol fellyebb repült, hol alább botsátkozott. Egy óra múltva erős szél támadván ide 's tova hajtotta hajóját; dél után egy órakor egészen el tűnt a' nézőknek szemek elől, de Capo d'Argine felett a' fő áré akarván botsátkozni, a' hajót egy nyár fához kötözték. Azomban a' fába ütközven a' hajó a' benne vóit forgács tűznek szikrája egy olly edénybe talált esni, melyben 40 font spiritus vóit, melly egyszeribe fel lobbant, 's az egész hajót bé töltötte lángsl. Andreoli ki ugrott, de sem ő nékie sem két oda futott falusi emberek.

nek elegendő érejek nem lévén a' hajónak meg tartására, az Gróf Zambeccarival együtt villám módjára a' levegő égbe ismét fel emelkedett, 's el tűnt. Mindenek úgy gondolkoztak, hogy őtet a' meggyulladt spiritus hamuvá változtattya, de ő hideg vérrel lévén ezen nagy veszedelem közt is, lassan lassan az égő spiritust meg őltotta, és minnekutánna hajóját ismét az Adriaticumi tenger felé hajotta volna a' szél, újabbán meg szabadult a' haláltól, de mi úton módon arról Erd. Olvasóinkat meg most bizonyosokká nem tehetjük, meg lehet hogy bővebb tudósirást fogunk arról venni jövőendőben.

Magyar Ország.

E' most folyó September 4 ik napján, este hét óra tájban, Pesten a' Magy. úrúrnak vége, a' Kerkeméti kapu mellett, egy bodorának házában tűz támadván, három házat porrá és hamuvá változtattott. Ezen tűznek meg őltásában, a' pogárokkal egyetemben az ott kvártélyozó Eszterházy Miklós gyalog Magy. Regementjébeli katonaság is nagy haszonnal foglalatoskodott.

Temesvárt, az odaváló városi kapitány Plawschütz azon épületjét, melyben a' Gyulay Ignác nevét viselő 60 ik numerusu Regementből való gyermekek tartatnak és neveltetnek, és a' mellyért eddig 250 forintokat kellett fizetni eszterdönként, háltság, ingyen által adta azon végre. Ezen ő buzgó hazafiúságáról Eő C. ász. Kir. Felsége a' hadi ministerium által tudósítván, nagy megelégedést mutatott, és magának is tiszteletre adotta az ajánlónak, melly igen betsüllye alatta valóinak hivatásokat.

Horváth Ország.

Agrámból, vagy Zagrábból Augusztus 25-ik napján. A' könyörűd barátok tegnappelött vezettek bé, azon tágas és újonnan épített ispotályba, a' mellyben ezen ember nemzetre nézve igen hasznos szerzetesek ennetutánna a' betegek gyógyítási fogás. Ezen nemzetünkre nézve igen idvesség ezeketnek szemelésére, a' körül belől fekvő helységekből számos nép gyülekezvén öfve, nagy pompával ment ez a' dolog végbe. Az a' vége rendezett processio reggeli 8 órakor kezdődött el nagy méltóságú Püspökünk Verhováczi Maximilian Eö Excellenciája vezérlése alatt. Minden itt élő papságnak és Szerzetes Rendeknek meg kellett azon jelenni. — Azon deák Kir. diplomát, melly mellett a' könyörűd barátok ezen Püspöki megyébe, és az idevaló ispotályba bé vitettek, maga nevezett Püspök Eö Excellenciája olvasta el azon Rendnek Provincialisa, és több jelenvölt tagjai előtt s. a. t.

Olasz Ország.

A' mostan uralkodó Római Sz. Pápnak VII. Piusnak azon Bulláját, mellynél fogva a' Jézus nevét viselt Szerzetes Rendet, Napoly és Sicilia Országokban újobban felállította, a' Nápolyi udvari újságoknak 10-dik Augusztusi darabjaután, a' Bécsi udvari Diariumnak 72-ik darabja illetésképen adja elő:

Kedves Fiam előre egészséget és Apostoli áldást kívánok! A' mi 1801-ik évtendőben, Martzius 7-ik napján, az akkor uralkodott Fels. Orosz Császárnak néhai I. Pálnak kivasságára kiadott Brevénkben (Apostoli levelünkben) néhai XIV. Ke-

I e m e n Pá pá n a k e z e n s z ó k k a l k e z d ő d ő B r e v e j é -
 b e n : D o m i n u s a c R e d e m t o r n o s t e r , s o k
 f o n t o s é s h e l y e s o k o k t ó l i n d i t t a t v á n , e g y e d ű l a z
 a l á b b e l ő a d a n d ó v é g r e n é z v e , v á l t o z á s t t e t t ű n k , é s
 a z o k n a k a z O r o s z B i r o d a l o m b e l i l a k o s o k n a k , a'
 k i k a ' J é z u s S z e r z e t é n e k ú j T á r s a s á g a b a f e l v é t e t -
 t e t n i k i v é n t a k , s z a b a d t s á g o t a d t ű n k e g y t e s t b e v a -
 l ó e g y e s ű l é s r e , a ' S a k r a m e n t u m o k n a k , a ' M e g y e -
 b e l i r e n d e s P ű s p ö k ö k e n g e d e l m é v e l l e e n d ő k i s z o l -
 g á l t a t á s á r a , a z i f j ú s á g n a k a ' j ó e r k ö l t s ö k b e n é s a'
 s z é p m e s t e r s é g e k b e n v a l ó o k t a t á s á r a , é s a z o n C o n -
 g r e g a t i o a k k o r i S u p e r i o r j á n a k , é s G e n e r a l i s P r a e -
 p o s t y á n a k K a r e u F e r e n c z n e k , a ' m i , é s a z
 A p o s t o l i S z . S z é k k ű l d ő t j é n e k v e z é r l é s e a l a t t , d e
 t s a k e g y e d ű l a z O r o s z B i r o d a l o m b a n , a ' d i t s ő s s é g e s
 e m l é k e z e t ű I I I . P á l P á p a t ó l m e g e r ő s s i t e t e t t S z .
 I g n á c z r e g u l a i s z e r é n t v a l ó é l é s r e .

„ M o s t p e d i g n e m r é g i b e n , a ' m i K r i s t u s b a n
 v a l ó s z e r e l m e s s i n k , F e r d i n a n d F e l s é g e s N á -
 p o l y i é s J é r u z s á l e m i K i r á l y a z t t e r j e s z t e t t e e l ő n k -
 b e , h o g y a z ő é r t e l m e s z e r é n t , k i v á l t k é p e n a ' j e -
 l e n v a l ó i d ő n e k k ö r n y ű l á l l á s i k ö z t , f e l e t t e s z ű k s é -
 g e s é s h a s z n o s v ó l n a , h a a z ő B i r o d a l m a i b a n l é -
 v ő i f j u s á g i s a ' j ó e r k ö l t s ö k b e n , é s a z i g a z , ' s b ő l -
 d o g i t ó t u d o m á n y o k b a n o k t a t ó d n a , k ö v e t k e z é s k é -
 p e n , h o g y h a a z O r o s z B i r o d a l o m p é l d á j á h o z k é -
 p e s t a z o n J e z u s S z e r z e t e a ' I I I . P á l n é h a i S z . P á -
 p a t ó l j ó v á h a g y a t o t t r e g u l á k s z e r é n t , a z ő t a r t o -
 m á n y a i b a i s v i s s z a á l l i t ó d n a , a ' m e l l y r e g u l á k e z e n
 S z . R e n d n e k k i v á l t k é p e n v a l ó m ó d o n a z o n k ö t e -
 l e s s é g e t s z a b j á k e l e i b e , h o g y ő k a z i f j u s á g o t a ' k ö z ö -
 s é g e s O s k o l á k b a n , é s C o l l e g i u m o k b a n t a n i t s á k , é s
 f o r m á l j á k .“

, Annakokáért pásztori kötelességünknek esmél-
 tük az említett Ferdinand Királynak azon kíván-
 ságait, mellyek egyedül az ő alatta valóinak lel-
 ki és világi javát tárgyazzák, 's hívőképen az
 Isten dítőjítésére és a' hívőknek lelki boldogságoz-
 ra czéloznak, bétellyelíteni, és tökéletes meggyö-
 ződésünk; 's hosszas megfontolásunk után, a' mi
 határozatlan Apostoli hatalmunkhoz képest azon O-
 rosz Monarchiára nézve ki adott Brevénket: a' Ná-
 poly Birodalomra is ki terjesztjük. Ennél fogva
 hatalmat adunk tenéked, hogy vagy magad, vagy
 a' mi kedves fiunk Angiolini Kajetán azon
 Congregatiónak Generalis Procuratorja által, a'
 Nápoly és Sicilia Országokban azokat szabadon, és
 miadén akadály nélkül azon egy Congregatióba
 öszve szerkeztethessd, a' melly a' mi hatalmunk-
 nál fogva Pétersburgban, és az Orosz Birodalm-
 ban fenn áll. — Ezeknek az új tagoknak szabad
 tettzésektől fog függeni vagy egy, vagy több Col-
 legiumokban öszve állani, úgy mindazáltal, hogy
 ők is, Sz. Ignácznak néhai III. Pál Sz. Pápatól
 meg erősített regulája szerént a' te és a' mos-
 tani Generál Præpositnak engedelmé alatt éllyenek.
 (Ezen levelet Gruber Gábornak az Orosz
 Birodalombeli Jézus nevét viselő szerzetes Rend Fő
 Igazgatójának és Generálisának írja VII. Pius
 Sz. Pápa); és a' mi Apostoli engedelmi, 's ha-
 talmunk mellett a' Nápoly és Szicilia Országokbe-
 li ifjúságot a' Katolika vallásban, a' jó erkölcsök-
 ben, 's hasznos tudományokban tanítsák, Col-
 legiumokat 's Seminariumokat tartsanak, az Isten
 beszédét prédikállyák, és a' Megyékbeli rendes
 Püspököknek meg egyezésekkel a' Sz. Sakramen-
 tomokat ki szolgáltatallák."

„Továbbá azokat az új tagokat, Collegiumokat, és Seminariumokat, a' melyeket ők fel állítani fognak, a' Jézus Szerzetének Örfő Birodalomban lévő Társaságával öfzve kapcsollyuk, és egyenesen a' mi 's az Apostoli Sz. Szék védelmezése alá vesszük; mindazáltal mind megújnak, mind a' mi utannuk köve kezendő Római Pápáknak megtartjuk azt a' hatalmat, hogy mi mind azt, valamint ezen Társaságnak az Urban leendő erősebb fundálására, a' mi 1801 ik esztendőben, Martzius 7 ik napján költ Brevenkhez képest, mellyet itt említeni szükségesnek tartunk, hasznosnak és szükségesnek itilünk, ennekutánna is meg határozassuk és rendelheffük: — Ezen mi jelenlévő Brevenk, jövendőben is mindenkor erős, hathatos, 's állandó legyen, és egész mi voltában, 's belső hathatosságára nézve, azok által, a' kiket illet, sértetetlenül megtartsák. Egyéb aránt minden előttünk élt Papáknak rendelkezései, 's nevezetellen néhai XIV. Kelemen Pápának Brevéje, a' mennyiben azok e' mi Brevenk által változást nem szenvedtek, magok valóságokban maradjanak meg. — Költ Rómában, Julius 30-ik napján, 1804 ikben, Pápa fágunknak 5 ik esztendejében.“

A' Római Status tengeri partysinál újobban egynéhány Afrikai zsákmányozók szállottak ki a' szárazra, és sok barmot 's embert hurczoltak hajókra.

A' Génuai Tanátsnak 15-ik Augusztusi végzéséhez képest, minden házaktól, magazinumoktól, mezsei fekvő jószágoktól, és kalmár portékáktól bizonyos summa pénzt tertoznak a' lakosok költsön fejébe adni. — Livornóban is 360000 tal.

lér adó vettetett az oda való kereskedőkre, és Capitalistákra.

Német Ország.

A' 12 ik Auguſtusi Göttingai levelekből olvassuk, hogy Hornemann tudós utazó, udvari Tanácsos Blumenbach Professor Urnak a' természet-tanításában, és Seyffer Professor Urnak az Asztronomiában volt kedves tanítványok, a' maga Afrikai utazásából Európába, nevezetesen Londonba szerentséſsen meg érkezett, és az oda való Afrikai kereskedő Társaságtól nagy szíveſséggel, és meg különböztetéſſel fogadtatott.

A' Francia revolutio heves folyása alatt bé záratott Moguncziai régi fő templom, a' múlt Auguſtus 15 ik napján újjobban fel nyitattatott, és a' aözönséges isteni tiszteletre közönségesen felszenteltetett. Ezen városnak 1793 ik esztendőbeli kemény ostromoltatása alatt nagyon meg rongálván azt az ellenségnek ágyú és tüzes golyó-bisai, azon időtől fogva mindenkor zárva tartatott.

Az Aar folyóvizének minapi felette nagy meg áradásakor 147 házak, 's 190 tsürök omlokak őszve; 20 malmok, 8 vas olvasztó kemenczék, 's 50 hidak tépettettek széllyel; 498 házak, 239 tsürök, 8 malmok, és egy vas olvasztó kemencze úgy meg rongáltattak, hogy azokat újonnan kell építeni. A' körül belől lévő szántóföldek, rétek, és veteményes kertek, imitt amott 6, 10, sőt 20 lábnyomni kö és sár darabokkal vannak bé fedve, és egész faluk, a' házaknak fedelezetjeik állanak az ilzapban.

Frantzia Birodalom.

A' Franczia Császár I. Nápoleon faradhatatlanul a' Fr. országi tengeri partoknak meg szemlélésekben, 's vizsgálásokban foglalatoskodik. Augusztus 22-ik napján Picardiának Estaplesi kikötő helyét látogatta meg, melly négy mértföldre van Boulognéitől. Az ottan táborozó hadi és hajós seregeket is meg próbálgatta. —

Az érdem legiónak nagy Cancellariusi polgár Lacedpede Augusztus 23-ikán ment Boulognéből Parisba vissza. Az ott, tudniillik, a' Boulognében volt fényes pomparólkövetkezendő környűálásokat említ még a' Párisi officialis újság level a' Monitőr: A' Császár thronusa, úgymond, egy 10 labnyom hosszúságú 's nyólczlabnyom magasságú fűves dombotskára, régi izérszel vala építve, és olly tovas és gyalog seregeknek zászlóival vala körül véve, mellyekenn aranyfasok tündököltenek. A' zászlók közepén DagoBERT Királynak régi üldözékje láttatott, a' thronus fedete zászlókból állott. — A' domb közepére a' Hanoverai Vá. Fejedelem fegyver készü etjei voltak lerakva, 's ezek felett, egy tserfa ágakból készült korona tétetődött, a' melly felett a' Mameukokból álló eregnek zászlói lobogtak. — Az érdem legiónak cimereit sisakjaikon és pántzerjaikon visették a' Generál Lajnantok, mellyekenn illy felül irások olvastattak: Így vezem én a' vitézségnek érdemet által, a' minden vitézeknek fejedelmétől, a. t.

A' Monitörnek 19-ik Augusztusi darabjába Fr. Admirál Gantchaumenek azon levele is be van iktatva, mellyet ő a' Bressi kikötő hely-

ből, a' tengeri dolgokra ügyelő Fr. miniszternek küldött nem régiben: Uram! ezen hólnap második napján arról tudósítottam vala Kigyelmedet, hogy én egy vigyázó eskáderrel a' Breſti kikötő helyből ki eveztem. E' folyó hólnapnak 3-ikán 5 el, lenséges hajókat vettünk észre, mellyeket meg is kemlelték a' mi fregatjaink. — Az ellenségnek egy 80 ágyús hajója, tsak nem egy ágyú lövesni közelségre jött a' mi eskáderünkhöz. Ebből úgy vettem észre, hogy a' mi mozgásaink tudva legyenek már az ellenségnél; a' minthogy tsak hamar azután 15 hajói jelentenek meg, mellyek közt 12 linea hajók voltak, és szbes evezéssel felénk igyekeztek. — A' tsak hamar bé következett éjjel noha gen fetét, és a' szél is lassú volt, mindazáltal még is a' legszobos rendben törtünk a' Breſti kikötő helybe vissza — Minden hajóink derekafán igazgatták a' kormányt, noha az éjjelnek fetetsége miatt sokszor a' Frantzia tengeri partokat sem láthatták. — Azon éjjel a' Camerati tenger öbölbe jöttek az ellenséges hajók, a' mellyből azért eveztünk valami mi ki, hogy láthassuk nem hagytuk e' vas matskáinkat hátra. — A' köetkezett napon 19 linea hajóra, és sok fregatokra szaporodott az ellenség ereje. — Mi ismét készek vagyunk egész erőnkkel az első jel adásra való ki evezésre."

Vice Admirál Villeneuve, az Aixi kis szigetnek kikötő helyében lévő 120 ágyús hajóról úgy tudósított küldött a' tengeri dolgokra ügyelő Fr. miniszternek, hogy Augustus 2-ik napján két Fr. linea hajók és fregatok onnan ki evezvén egy ott leselkedett Anglus fregatot üzőbe vettek, de mi-

vel öt Anglus hadakozó hajók mentenek ennek segítségére, jobbnak ítélték azon kikötő helybe vissz térni, mint a' nállok sokkal erősebb ellenséggel szembe szállani.

A' Tuloni kikötő helyben lévő Francia flottának kormányozója Vice Admiral Latouche-Treville következőképen tudósította a' tengeri dolgokra ügyelő minisrt: „Dumanoir Contre-Admiralis osztály serege négy nap járt fel's alá az ide való kikötő hely előtt; gyakorta hat's hét mérföldre is el távozott a' tenger partyaitól, és minden hajós kapitányok az utolsó pontig el követték vezérjeknek parantsolatját. — Augustus 6-ik napján hat ellenséges hajókat vettek észre a' tenger partján vigyázatban volt őrállók, de mivel azok közelebb nem jöttek, a' mi hajó osztály seregünk is visszavonult a' kikötő helybe. “ — Ugy láttik, hogy semmit sem melleznek el a' Francziák, a' mivel az ellenséget szüntelen való nyughatatlanságba tarthassák, 's az által meg fárasztassák.

A' minapi tengeri nagy szelvések miatt, mind ötfve öt hajókat vesztettek el a' Boulognei kikötőhely előtt a' Francziák, a' mellyeken 20 ember temetődött a' tenger örvényébe. — A' Francia Császár, a' ki azon éjjel, a' melyben ez a' tengeri szelvész támadt vala, a' szárazon hált, semmi veszedelemben nem forgott, — Azok a' két ágyuzó Anglus hajók, mellyek a' Julius 30-ik napját követett éjjel, a' Boulognei kikötőhely előtt egy Francia ágyuzó hajót a' többtől el szakasztani igyekeztenek, nagyon pórúl jártak, mivel azoknak egyike el fogattatott, a' másika pedig a' tengerbe

fülylesztetett. Mind öszve 37 ember volt e' két hajója. — A' Kapitány Honeyman Titoknokja Bilchambers Benjamin is, a' ki azon hajókat kormányozta a' rablásba esett Brittuok közt volt. — A' még hőnek és meg öleltettek közt taláztatott hadnagy Mac Leán.

Hiradás.

Ezen folyó 1804 ik éltendőben, Juniusnak 30-ik napján ama tudományoknak egén a' legelső nagyságú tsillagok közt tudóklött tudós hazánkfi, néhai Tekintetes, Nemes, Nemzetes és Vitéz ÖS Árói Szabó Sámuel Ur, sok nagy melissgú Urafságoknak, Tekintetes Familiáknak, és nevezetes Communiásoknak törvényes Directorok, igen hasznosan és ditszeretellen töltött életének pályáját meg futván meg halálozott. Mivel még azok is, a' kik egész életeknek folyamában semmi di síretet nem nyerhettek, töbnire halálok utantaláltak Panegyriákat és ditsirő Orátorokat; ez az oka, hogy a' halottaknak kopor óikra raggato t ditsiretek közönségesen gyanusakká lettek az emberek előtt. — De ezen bóldog emlékezetű tudós Urnak hideg hamvaira, nem lehetne a' ditsireteknek roszait olly bőven hinteni hogy azokat a' leg nagyobb irigység is veztegetésnek nevezhetné. Azomba minthogy ez-et még életében a' leg bővebb mértékben magának meg ízerzette, hogy ha a' a' után többeket runázzanak reá az idegen kezek, arra semmi szükség nintsen. A' palastólátt nem szenvedhető ig-sság nem engedi azt el tickolnani, hogy ebben a' bóldog emlékezetű Urban egy olly izéltessen ki te jedett tudománnyal ékeskedett tagját vezttette el a' Magyar Háza, a' millyent

olly ritkán mutathat, mint Róma Varrókat; elvezette a' Nemzet egy példa nélkül való szeretőjét, nyelvének, viseletének, jussainak, szokásainak, rendtartásainak, 's törvényeinek leg nagyobb tisztelettel való betsüllőjét; meg fosztattak a' törvényes Táblak egy olly Prókátoroktól, a' kia' törvényeknek leg szövevényesebb útjait is fel fedezte, azoknak homályos rejtekeit meg világosította, és a' külföldi Tudósoknak róllok való bal vélekedéseket meg tzáfolván nyilván meg mutatta, hogy a' Magyar Törvényben is lehet olly tiszta Deákssággal szólni, a' minémüvel az ékesen-szóllásnak nagy mestere Cicero sem szégyenlene élni. — Ez a' böl dog emlékezetű hazánkfia mindenkor szoros köve ője volt a' virtusnak, de minden lárma és mutogatás nélkül; valamint sok más dolgokba hasonlatos volt Catohoz, úgy itt is inkább kívánt jó lenni, mint sem láttatni. — E'ete módjában sem időjének, sem szerentséjének nevedése soha semmi vátozást nem okozott, és valamint egyéb dolgokban, úgy ebben is a' régi Magyar együgyűséget ked elette, 's követte.

Tetlének alkotmányát a' kedvező természet ugyan úgy építette, hogy a' leg nehezebb munkára is alkalmas lett volna; mindazáltal a' sok éjjeli nappali munka miatt a' szükéges nyugodalomtól is meg fosztatván, hanyatlani kezdett idejében, nagyon meg erőilenedett, és minekutánna egy elztendő el forgása alatt egymást követett háromszori gutta üés által tetlének alkotmánya nagyon meg rongáltatott volna, a' fent fel jegyzett napon, úgymint Juniusnak utólsó napján, igen hasznos életének 62 ik elztendőjében, a' böl dog örökké

valóságra által költözött. — Vajha ennek elenyésztése után több illy nagy lelkű, 's a' köz jónak eszközzésére alkalmas férfiak támadnának Magyar Hazánkban!!

Illyen forró kivanságok mellett, ezen megboldogult Urnak mély szomorúságba merült atyafiai és baráti jelentik, hogy a' kiknek ezen tőlünk el távozott Urnál leveleik voltak, azokat reversalisaiknak bé mutatások mellett, a' közelebb következő Sz. Mihály napig által venni méltostaffának, nem lévén azoknak ezen terminuson túl az addig volt szállásokon való maradhatások. — Pesten Sz. Mihály havának 6-ik napján, 1804 ik esztendőben.

Tudósítás.

Felső Magyar Országban a' Kassai Angliai fél porcellán edényeknek fabrikája tudjára kívánnya a' Publicumnak adni, hogy az, a' jövő Sz. Mihály napi Debreczeni vásárra íok fiépen készült portékaival leg elsöben meg fog jelenni. Ahoz képest valamint barátainak úgy az egész Publicumnak jóakarátjában magát alántya, egy szersmind reményli, hogy a' maga fabrikabéli jó és illendő áron adatandó miveivel közönséges megelégedést és bizodalmat fog magának szerezni. Ennekutánna a' Debreczeni két vásárokon, úgy mint a' Sz. György és Sz. Lőrincz napjain esendökön, minden esztendőben meg fog jelenni. — Költ Kassa n Augustus 12 ik napján, 1804 dik esztendőben.